

Richtlijnen: Arubaanse Beroepsonderwijs Examinering 2023-2024

Dit document bevat voor examinering in het Arubaanse beroepsonderwijs (ABO) ten behoeve van de kwalificaties. Het document bestaat uit vier paragrafen en drie bijlagen.

Paragrafen

1. Verantwoordelijkheid bij examinering (IE's en CE's)
2. Examinering van de beroepsgerichte onderdelen
3. Examinering van de generieke onderdelen
4. Vaststelling van de uitslag

Bijlagen

1. Richtlijnen contextualisering IE's via DEA-afdeling examens
2. Richtlijnen inspanningsverplichting LOB
3. Richtlijnen slaag-zakregeling (schooljaar 2023-2024)

1. Verantwoordelijkheid bij examinering (IE's en CE's)

De examinering voor de ABO-kwalificaties gebeurt door middel van instellingsexamens (IE's) en centrale examens (CE's). Afhankelijk van of het een IE of CE betreft, is ook de verantwoordelijkheid anders. IE's vallen onder de verantwoordelijkheid van Bevoegd Gezag (vanaf hier: BG). CE's vallen onder de verantwoordelijkheid van Directie Onderwijs (vanaf hier: DEA; Departamento di Enseñansa Aruba).

IE = verantwoordelijkheid van BG

BG richt een examencommissie (vanaf hier: EXCIE) in en zorgt ervoor dat deze onafhankelijk kan functioneren. Deze EXCIE wordt vastgesteld middels een brief of ministeriële beschikking. Vóór 1 mei 2024 stuurt BG deze brief ter goedkeuring naar Dienst Inspectie van het Onderwijs (vanaf hier: DIO). Ter kennisgeving gaat de brief ook CC naar DEA. In de brief worden de leden van de EXCIE bekendgemaakt, tevens worden de rollen en de verantwoordelijkheden van de EXCIE toegelicht.

De EXCIE heeft onder andere de verantwoordelijkheid om de IE's vast te stellen. Deze IE's worden ingekocht bij een gecertificeerde examenleverancier na overleg en afstemming met DEA. De EXCIE bewaakt dat deze IE's afgenomen worden volgens de richtlijnen (vanuit de EXCIE en de examenleverancier). Hierbij zorgt de EXCIE ervoor dat bij DEA-afdeling examens geregistreerd staat bij welke examenleverancier de IE's zijn ingekocht. Deze registratie gebeurt schriftelijk; gericht aan DEA. Ter goedkeuring van de examenleverancier stuurt DEA een schriftelijk bericht naar BG cc. DIO en EXCIE. De EXCIE zorgt ervoor dat DEA toegang heeft tot de ingekochte examens. Verder bewaakt EXCIE de kwaliteit van het examenproces. EXCIE legt verantwoording af aan BG. BG legt verantwoording af aan DIO.

CE = verantwoordelijkheid DEA en BG:

CE's worden vastgesteld door DEA-afdeling examens. De opleidingsinstelling (d.w.z. EPB of EPI) neemt deze CE's af volgens richtlijnen vanuit DEA. De EXCIE bewaakt dat de afname van CE's volgens deze richtlijnen verlopen. EXCIE legt verantwoording af aan BG. BG legt verantwoording af aan DIO.

2. Examinering van de beroepsgerichte onderdelen

De beroepsgerichte kerntaken en werkprocessen van het basisdeel, profieldeel en keuzedeel worden allemaal afgesloten met IE's. Deze IE's worden ingekocht bij een gecertificeerde examenleverancier na overleg en afstemming met DEA en DIO. De EXCIE bewaakt dat deze IE's afgenomen worden volgens de richtlijnen (vanuit de EXCIE en de examenleverancier).

Contextualiseren

Gezien alle beroepsgerichte IE's worden ingekocht bij gecertificeerde examenleveranciers uit Nederland, is het mogelijk dat deze IE's niet als zodanig afgenomen kunnen worden, gezien de andere context in het land van afname (Land Aruba), bijvoorbeeld:

- (beschikbare) materialen
- (beschikbare) hulpmiddelen
- afbeeldingen
- BTW-percentages
- schalen inkomstenbelasting
- euro versus florin/dollar (valuta)
- woordenschat/woordgebruik
- impliciete/ongeschreven regels van serveren (Verenigde Staten vs. Nederland): fooi, links of rechts uitserveren
- netspanning 110 V versus 220/230 V

- etc.

Dat betekent dat contextualisering van toepassing kan zijn op:

1. De beroepsspecifieke kerntaken (K) en werkprocessen (W) van het basisdeel (B)
2. De profielspecifieke (P) kerntaken (K) en werkprocessen (W)
3. De keuzedelen (D)

Twee opties voor contextualisering

1. Via de examenleverancier (voorkeursoptie)
2. Via DEA-afdeling examens

Optie 1: via de examenleverancier (voorkeursoptie)

De EXCIE probeert **in eerste instantie** de contextualisering via de examenleverancier te laten plaatsvinden. De examenleverancier stelt in dat geval het examen opnieuw vast. Pas als het contextualiseren via de examenleverancier niet lukt, schakelt EXCIE over naar optie 2.

Optie 2: via DEA-afdeling examens

In laatste instantie verloopt de contextualisering via DEA-afdeling examens. DEA stelt het examen opnieuw vast (zie bijlage 1 voor richtlijnen contextualisering via DEA-afdeling examens).

3. Examinering van de generieke onderdelen

De generieke onderdelen zijn loopbaanbegeleiding, burgerschap, rekenen, taal en communicatie.

Examinering loopbaan en burgerschap

De opleidingsinstelling legt vast in de onderwijs- en examenregeling (OER) waaraan de kandidaat* moet voldoen. De inspanningsverplichting die van de kandidaat* verwacht wordt kan per opleidingsinstelling verschillen. De opleidingsinstelling heeft de vrijheid om zelf invulling te geven aan deze verplichting. In de tweede bijlage wordt dit verder omschreven. Bij examinering dient de EXCIE vast te stellen of voldaan is aan de inspanningsverplichting, zoals omschreven staat in de OER.

Examinering rekenen

De kwalificatie-eisen van rekenen worden afgesloten met IE's. Deze IE's worden ingekocht bij een gecertificeerde examenleverancier na overleg en afstemming met DEA en DIO.

Examinering taal en communicatie

Het generieke onderdeel taal en communicatie bestaat uit drie talen: Nederlands, Engels, Papiamentu. De kwalificatie-eisen van alle talen worden afgesloten met een combinatie van CE's en IE's (met uitzondering van het schooljaar 2023-2024). In dit schooljaar worden alle domeinen geëxamineerd door middel van IE's.

4. Vaststelling van de uitslag

De EXCIE stelt de uitslag vast met in achtneming van de slaag-/zakregeling voor de ABO-kwalificaties (zie bijlage 3).

***In het geval van examinering/diplomering wordt gesproken over een kandidaat.**

Bijlage 1: Richtlijnen contextualisering IE's via DEA-afdeling examens

Hieronder staat beschreven hoe een IE gecontextualiseerd wordt via DEA-afdeling examens (in het geval dat het niet is gelukt via de examenleverancier).

Stap 1: EXCIE neemt contact op met BG voor contextualisering IE via DEA-afdeling examens.

Stap 2: Na goedkeuring BG doet EXCIE een aanvraag bij DEA-afdeling examens voor contextualisering IE.

In die aanvraag staat:

- welke ABO-kwalificatie (dossier)
- welk ABO-niveau
- welk onderdeel: kerntaak (K), werkproces (W), keuzedeel (D) of een combinatie hiervan

De aanvraag wordt onderbouwd door middel van een uitleg waarom de context op Aruba anders is.

Stap 3: DEA-afdeling examens beoordeelt de aanvraag aan de hand van specifieke van tevoren vastgestelde criteria.

Er zijn drie mogelijke uitkomsten:

- 1) De aanvraag wordt goedgekeurd.
- 2) De aanvraag wordt afgewezen.
- 3) De aanvraag moet nader geëxpliciteerd worden.

Stap 4: DEA-afdeling examens stelt BG, CC: EXCIE schriftelijk op de hoogte van de uitkomst bij stap 3.

Stap 5: Indien uitkomst 1):

- Contextualisering IE vindt plaats onder leiding van DEA-afdeling examens.
- Na afronding wordt de gecontextualiseerde versie van het IE verzonden naar de EXCIE.
- De IE wordt opnieuw vastgesteld door de examencommissie.
- De afname van de gecontextualiseerde IE verloopt als gebruikelijk.

Indien uitkomst 2):

- De IE wordt afgenomen zoals aangeleverd door de examenleverancier.

Indien uitkomst 3):

- Procedure begint opnieuw bij stap 3.

Bijlage 2: Richtlijnen inspanningsverplichting Loopbaanoriëntatie en Burgerschap (LOB) 2023-2024

Voor loopbaan en burgerschap geldt een inspanningsverplichting. De instelling neemt loopbaan en burgerschap in het onderwijsprogramma op en legt vast waaraan de deelnemer/student moet voldoen in de onderwijs- en examenregeling (OER) hoofdstuk diplomering.

De inspanningsverplichting kan uit de volgende onderdelen bestaan, die in een portfolio worden verzameld als bewijs:

- schriftelijke toetsen en/of opdrachten
- mondelinge toetsen en/of gesprekken
- praktische opdrachten

De inspanningsverplichting voor loopbaan heeft betrekking op de volgende domeinen:

- Domein 1: Capaciteitenreflectie
- Domein 2: Motivatiereflectie
- Domein 3: Werkexploratie
- Domein 4: Loopbaansturing
- Domein 5: Netwerken

In het generieke kwalificatiedocument voor het Arubaanse Beroepsonderwijs – Loopbaan zijn de domeinen uitgewerkt in taken en kenmerken van taakuitvoering.

De inspanningsverplichting voor burgerschap heeft betrekking op de volgende domeinen:

- Domein 1: Politiek-juridisch burgerschap
- Domein 2: Economisch burgerschap
- Domein 3: Sociaal-maatschappelijk burgerschap
- Domein 4: Vitaal burgerschap

In het generieke kwalificatiedocument voor het Arubaanse Beroepsonderwijs – Burgerschap zijn de domeinen uitgewerkt in taken en kenmerken van taakuitvoering.

Verantwoordingsdocument LOB

Om de inspanning van de deelnemer/student te beoordelen, moet de opleidingsinstelling een verantwoordingsdocument LOB maken, per opleiding en per cohort. Het verantwoordingsdocument wordt gemaakt voor de deelnemer/student en bevat de uitwerking van het examenplan met de bijbehorende beoordelingsformulieren.

Er wordt een uitwerking gemaakt voor het examenplan voor loopbaan maar ook voor burgerschap. Beide examenplannen worden in een tabel uitgewerkt. In de tabel wordt per domein aangegeven welke bewijsstukken in een portfolio verzameld dienen te worden. De bewijsstukken kunnen een opdracht zijn van gebruikte methoden/licenties. Per bewijsstuk wordt aangegeven welke taak/taken en kenmerk van taakuitvoering verwerkt wordt in desbetreffende bewijsstuk en tevens wordt aangegeven in welk blok/semester/periode het bewijsstuk behandeld wordt. Als laatste moet er per bewijsstuk aangegeven worden welk beoordelingsformulier van toepassing is. In de beoordelingsformulieren staan beoordelingselementen over de bewijsstukken maar ook andere algemene beoordelingselementen zoals aanwezigheid en soft skills (verzamelnaam voor persoonlijke vaardigheden zoals samenwerken, communicatieve vaardigheden etc.).

Bijlage 3: Richtlijnen slaag-/zakregeling kwalificatiedossiers ABO-niveau 1 t/m 4 schooljaar 2023-2024

GENERIEKE ONDERDELEN					BEROEPSGERICHTE ONDERDELEN			
	Nederlands ¹	Papiaments ¹	Engels ¹	Rekenen ¹	Loopbaan en burgerschap ²	Kerntaken en werkprocessen ³ (basisdeel en profieldeel)	Keuzedelen ⁴	BPV/stage ⁵
ABO 1	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Resultaten van alle kerntaken en/of werkprocessen tellen mee voor de slaag-/zakregeling	Eindresultaat keuzedelen tellt niet mee voor slaag-/zakregeling	Resultaat tellt mee voor de slaag-/zakregeling
ABO 2	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Resultaten van alle kerntaken en/of werkprocessen tellen mee voor de slaag-/zakregeling	Eindresultaat keuzedelen tellt niet mee voor slaag-/zakregeling	Resultaat tellt mee voor de slaag-/zakregeling
ABO 3	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Resultaten van alle kerntaken en/of werkprocessen tellen mee voor de slaag-/zakregeling	Eindresultaat keuzedelen tellt niet mee voor slaag-/zakregeling	Resultaat tellt mee voor de slaag-/zakregeling
ABO 4	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Eindresultaat tellt mee voor slaag-/zakregeling	Resultaten van alle kerntaken en/of werkprocessen tellen mee voor de slaag-/zakregeling	Eindresultaat keuzedelen tellt niet mee voor slaag-/zakregeling	Resultaat tellt mee voor de slaag-/zakregeling
<p>1. Toelichting generieke onderdelen (Nederlands, Papiaments, Engels en rekenen)</p> <p>Talen, Nederlands, Papiaments, Engels:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De resultaten op de vijf afzonderlijke domeinen voor de talen kunnen cijfers zijn (afgerond op een heel getal of op één decimaal) of beoordelingen (bijv. onvoldoende, voldoende, goed). Dit is afhankelijk van de examenleverancier of de opleidingsinstelling. - Beoordelingen (bijv. onvoldoende, voldoende, goed) worden omgezet naar cijfers om het gemiddelde eindresultaat per taal te kunnen bepalen. <p>Rekenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De berekening van het eindresultaat over de domeinen voor rekenen is afhankelijk van de examenleverancier of de opleidingsinstelling (instellingsexamen). <p><u>Eindresultaten generieke onderdelen (Nederlands, Papiaments, Engels en rekenen):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Het gemiddelde van de vier eindresultaten moet een 5,5 of hoger zijn. <ul style="list-style-type: none"> • Bij ABO 1 gaat het om een gemiddelde van drie eindresultaten, want Nederlands tellt niet mee voor de slaag-/zakregeling. Er geldt wel een examineringplicht en een aanwezigheidsplicht voor de lessen. • Qua onvoldoende eindresultaten is toegestaan, mits het gemiddelde een 5,5 of hoger is: één vijf OF twee vijven - GEEN van de eindresultaten mag een 4 of lager zijn. <p>2. Toelichting loopbaan en burgerschap</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor loopbaan en burgerschap geldt een inspanningsverplichting, met eventueel de vereiste van een bepaald resultaat. - De invulling voor de inspanningsverplichting is des opleidingsinstelling en wordt beschreven in de OER (Onderwijs- en Examenregeling) van de kwalificatie. - Het eindresultaat wordt weergegeven als 'voldaan' of 'niet voldaan'. - Eis voor diplomering = voldaan 					<p>3. Toelichting kerntaken en werkprocessen (basisdeel en profieldeel)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De resultaten voor de kerntaken en/of werkprocessen kunnen cijfers zijn (afgerond op een heel getal of op één decimaal) of beoordelingen (bijv. onvoldoende, voldoende, goed). Dit is afhankelijk van de examenleverancier. - Elke kerntaak en elk werkproces moet met een voldoende cijfer (5,5 of hoger) of een voldoende beoordeling (voldoende of goed) zijn afgesloten. Dit is afhankelijk van de examenleverancier. <p>4. Toelichting keuzedelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - De resultaten behorend bij de afzonderlijke keuzedelen kunnen cijfers (afgerond op een heel getal of op één decimaal) of beoordelingen (bijv. onvoldoende, voldoende, goed) zijn. Dit is afhankelijk van de examenleverancier. - Eindresultaat keuzedelen tellt niet mee voor slaag-/zakregeling. Er geldt wel een examineringplicht en een aanwezigheidsplicht voor de lessen. <p>5. Toelichting BPV/stage</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zowel het leerbedrijf als de opleidingsinstelling zijn betrokken bij de beoordeling van onder andere de kerntaken en/of werkprocessen tijdens de BPV/stage. - De beoordeling van het leerbedrijf en de beoordeling van de opleidingsinstelling moeten overeenkomen. - De resultaten wordt weergegeven als 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed'. - Eis voor diplomering = voldoende of goed 			

